

Dokumentansvarig: Michael Holmström, Gator och parker	Dokumentdatum: 2018-04-02
Godkänd av: Tekniska nämnden	Reviderad: 2018-08-23
Riktlinjer för stadsträd	

Träd gör staden attraktiv!

För att Umeå ska vara en attraktiv stad att bo i och flytta till, spelar park- och gaturum med träd en viktig roll. Träd är stommen i stadens grönska som säkrar allmänhetens tillgång till ett offentligt rum med ett brett utbud av aktiviteter och rekreation. Träd bidrar med ekosystemtjänster som t.ex. rening av skadliga luftpartiklar, fördröjning av dagvatten och utjämning av lokalklimatet. Träd är en fundamental och självklar del i en trivsamt stadsmiljö och utgör långsiktiga investeringar för att Umeå ska bli en grönare stad.

Riktlinjernas omfattning och syfte

Umeås riktlinjer för stadsträd grundar sig på de nationella miljökvalitetsmålen som styr all kommunal verksamhet. Stadsträden har en särskilt viktig roll för att uppfylla målen om en *God bebyggd miljö, Frisk luft och Ett rikt växt- och djurliv*. Umeås centrala björkalléer är klassade som riksintresse för kulturmiljö och har därför ett särskilt skydd genom kulturmiljölagen. Umeås varumärke som Björkarnas stad ska värnas.

Gator och parkers riktlinjer för stadsträd är framtagna för att ge kommuninvånarna en tydlig bild av trädens roll i staden. Riktlinjerna ska bidra till kännedom om hur stadsträd förvaltas på kort och lång sikt. Riktlinjerna gäller för träd inom detaljplanelagd parkmark och på allmän platsmark som gator och torg. Riktlinjerna tydliggör kommunens ställningstaganden och ska vara en grund för avvägningar mellan olika intressen. De ska användas vid planering av ny- och ombyggnad av offentliga miljöer samt vid drift och underhåll.

Mål

- **Stadsträden ska vara friska och motståndskraftiga mot sjukdomar**

Därför måste stadsträdsbeståndet variera i ålder och artsammansättning. Ett variationsrikt trädbestånd minskar sårbarheten för trädskjutdomar och skadegörare som ofta är släktesspecifika. Friska träd är mer motståndskraftiga mot angrepp, därför ersätts träd som med tiden angripits av röta successivt, utan omfattande avverkningar av träd.

- **Stadsträden ska ge biologisk mångfald och variationsrikedom i staden**

En mångfald av olika träddarter skapar en palett av livsmiljöer som passar olika arter av mossor, lavar, insekter och fåglar. Olika träddarter bidrar med olika karaktärer som skapar en visuell variation i stadsdelarna. Gamla träd hyser generellt fler arter än yngre träd. Därför sparas och skyddas äldre träd så länge de inte utgör en oacceptabel säkerhetsrisk för människor och egendom, till exempel byggnader och bilar.

- **Stadsträden ska förvaltas så att de effektivt bidrar med ekosystemtjänster**

Ett stort friskt träd med stor krona kan ta upp fler skadliga luftpartiklar än ett träd med liten krona. Därför bevaras stora träd vid ombyggnationer. Barrträd som är gröna årets runt har en bättre luftrenande effekt än lövträd, därför planeras en blandning av löv- och barrträd i stadsmiljön.

- **Stadsträden ska ha en självklar plats i planeringen av Umeås gator, parker och torg**

Antalet träd ska inte minska i samband med en ombyggnation av gator, parker eller torg. Med hänsyn till björkalléernas status som riksintresse bevaras eller återskapas trädrader och alléer p.g.a. sitt värde för stadens kulturhistoria. I parkerna utökas antalet träddarter. Det ekonomiska värdet av befintliga träd ska alltid beaktas i samband med projektering, upphandling av drift eller i fall av skadegörelse.

Säkerhet, drift och underhåll

Stadsträd bevaras eller avlägsnas utifrån deras hälsotillstånd, nytta för biologisk mångfald, ekosystemtjänster, betydelse för stadsbilden samt för människors säkerhet och tillgänglighet. Ibland måste träden beskäras för att skapa trafiksäkerhet, förbättra belysning och skapa trygga stråk med god genomsiktighet. Bedömningar görs kontinuerligt av träd med försämrad vitalitet och skador. De träd som utgör risk fälls och ersätts.